

Οι τελευταίες μέρες της Πομπηίας

(Το βραχυπρόθεσμο κέρδος «über alles!» και το μέλλον «τσιμέντο να γίνει»)

του Δρ. Ιωάννη Τσιπουρίδη

Προέδρου του ΔΣ της ΕΛΕΤΑΕΝ (Ελληνική Επιστημονική Ένωση Αιολικής Ενέργειας)

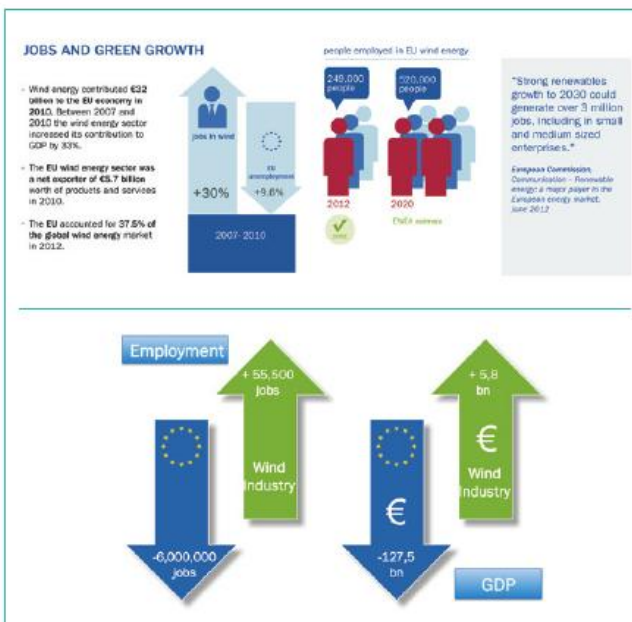
Εκδότη του περιοδικού «Ανεμολόγια»

Δυστυχώς, όπως δείχνουν τα πράγματα, η Ευρώπη μετά από δύο Συμβούλια Υπουργών και με το Συμβούλιο αρχηγών στις 20-21 Μαρτίου 2014, οδεύει προς τον γκρεμό των Ορυκτών Καυσίμων και της Πυρηνικής Ενέργειας. Η Ευρώπη, κάτω από την πίεση της πανίσχυρης βιομηχανίας των ορυκτών καυσίμων και της εξ ίσου ισχυρής Πυρηνικής Βιομηχανίας, θα εγκαταλείψει μια επιτυχή πολιτική προώθησης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας. Παρ' όλο που τα στοιχεία της ίδιας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στη μελέτη «Εκτίμηση Επιπτώσεων 2030»¹ οδηγούν σε ακριβώς αντίθετα συμπεράσματα- δηλαδή φιλόδοξους και δεσμευτικούς στόχους ΑΠΕ.

Και όταν λέω επιτυχή, εννοώ με απόλυτα αυστηρά οικονομικά κριτήρια, δηλαδή δημιουργία θέσεων εργασίας, αύξηση του Ευρωπαϊκού ΑΕΠ, εκτόξευση των εξαγωγών, όπως γίνεται σαφές από τα διαγράμματα 1,2 και 3 που παρατίθενται. Είναι χαρακτηριστικό πως στην περίοδο της ευρωπαϊκής και παγκόσμιας οικονομικής κρίσης κι ενώ όλοι οι δείκτες είναι αρνητικοί, οι αντίστοιχοι για την αιολική ενέργεια είναι θετικοί!

Έτσι, ενώ οι θέσεις εργασίας στην Ευρώπη μειώθηκαν κατά 9,6%, στον αιολικό κλάδο αυξήθηκαν κατά 30%! Σήμερα απασχολούνται 250.000 άτομα και εκτιμάται ότι θα φτάσουν τα 520.000 το 2020. (Διάγραμμα 1&2)

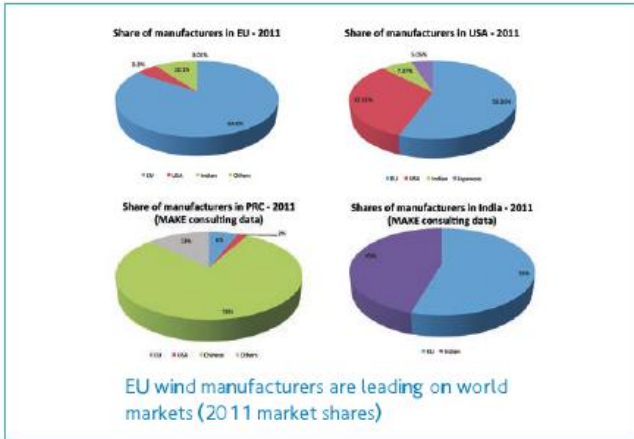
Επίσης, ενώ το ΑΕΠ της Ευρώπης μειώθηκε κατά 127,5 δισ €, ο αιολικός κλάδος οδήγησε σε αύξηση του ΑΕΠ κατά 5,8 δισ €. (Διάγραμμα 2).

Διάγραμμα 1&2

Τέλος, ο αιολικός κλάδος είναι η εξαγωγική ατμομηχανή της Ευρώπης κυριαρχώντας σε όλες σχεδόν τις αγορές του κόσμου. (Διάγραμμα 3)

Αυτή η οικονομική επιτυχία του κλάδου (καθώς και άλλων κλάδων ΑΠΕ) οδήγησε σε σημαντική μείωση του κόστους των τεχνολογιών (με πιο σημαντική μείωση αυτήν των Φ/Β) με αποτέλεσμα να συναγωνίζεται η αιολική ενέργεια επί

Διάγραμμα 3

ίσοις όροις νέους σταθμούς ορυκτών καυσίμων και να είναι οικονομικότερη από την πυρηνική ενέργεια. Αν μάλιστα ληφθεί υπόψη το πραγματικό κόστος CO₂, τότε η αιολική ενέργεια είναι σαφώς οικονομικότερη. Πρέπει δε, να σημειωθεί πως στο κρίσιμο διάστημα που προηγήθηκε οι δαπάνες για Έρευνα και Ανάπτυξη της πυρηνικής ενέργειας ήταν 36 φορές μεγαλύτερες απ’ ότι οι αντίστοιχες της αιολικής (12,5 δις στην πυρηνική έναντι 0,35 δις στην αιολική). (Διαγράμματα 4&5)

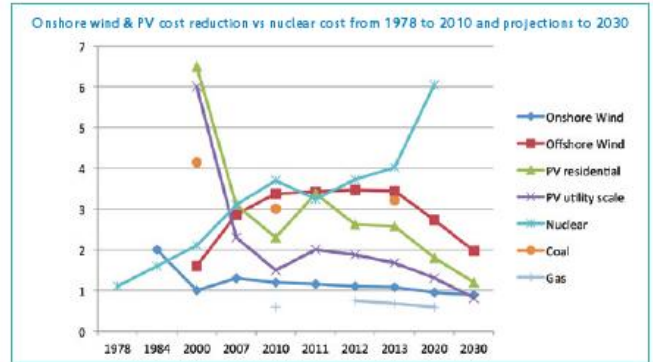
Και δεν είναι μόνο αυτά...

Ήταν μια επιτυχής πολιτική με ενεργειακά κριτήρια. Ενεργειακά κριτήρια που, όπως απέδειξε για άλλη μια φορά η κρίση της Ουκρανίας, πρέπει να ληφθούν πολύ σοβαρά υπόψη, γιατί η Ευρώπη δεν έχει ασφάλεια ενεργειακού εφοδιασμού. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, αν και είναι η 2η οικονομία στον κόσμο, παράγει μόλις το 7% της παγκόσμιας ενέργειας, καλύπτει μόλις το 48% των ενεργειακών της αναγκών και το 52% της ενέργειας της εισάγεται και αυτό την κάνει ευάλωτη σε πολιτικές, στρατιωτικές και οικονομικές ανακατατάξεις. Επομένως, η ΕΕ πρέπει να επιδιώκει την ενίσχυση της ενεργειακής της ασφάλειας, η οποία ταυτόχρονα, επειδή θα μειώσει τις εισαγωγές καυσίμων θα μειώσει και τις δαπάνες της και το ισοζύγιο ενεργειακών συναλλαγών της.

Όπως φαίνεται στο διάγραμμα 6, το 2012 η αιολική ενέργεια μείωσε τον λογαριασμό καυσίμων της Ε.Ε. κατά 9,6 δις€ και η μείωση μπορεί να φτάσει τα 22-27 δις€ το 2020 και 47-51 δις€ το 2030.

Η Ε.Ε. δαπανά 1,3 δις € ημερησίως σε εισαγόμενα ορυκτά καύσιμα και η αιολική ενέργεια μπορεί να συνδράμει στην δραστική μείωση αυτού του ποσού, όπως απεικονίζεται στο διάγραμμα 7.

Ακόμη, όπως έχει ειπωθεί επανειλημμένα, η αιολική ενέργεια βοηθάει στη μείωση του κόστους ηλεκτρικής ενέργειας, παρά τα περί αντιθέτου υποστηριζόμενα από τους λάτρεις

Διάγραμμα 4

των ορυκτών καυσίμων. Πρόσφατες ανακοινώσεις της Ε.Ε.ⁱⁱ και της Ι.Ε.Α.ⁱⁱⁱ αποσαφηνίζουν ότι μελέτες αποδεικνύουν πως οι ΑΠΕ όχι μόνο δεν οδηγούν σε αυξήσεις του κόστους ενέργειας αλλά, αντίθετα, βοηθούν να μειωθεί.

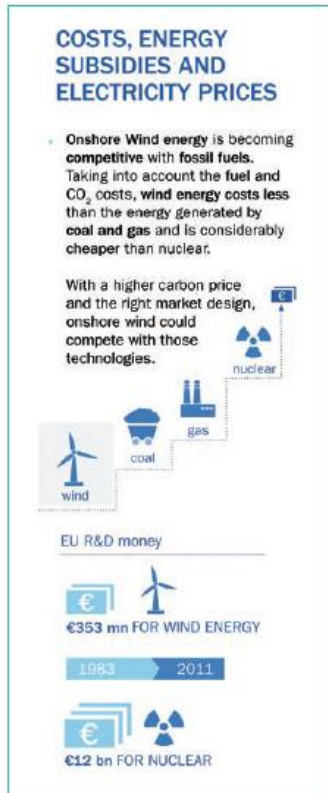
Και το πιο σημαντικό, για όλους αυτούς που δακτυλοδειχνουν τις ΑΠΕ ως ακριβές, φαίνεται στο διάγραμμα 8: για κάθε 1 ευρώ ενίσχυσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας δαπανώνται 6 ευρώ για ενίσχυση των ορυκτών καυσίμων.

Οι επιδοτήσεις στα ορυκτά καύσιμα, είναι στην πραγματικότητα ένα κίνητρο για περισσότερη ρύπανση και έτσι «αποτελούν τον μεγαλύτερο κίνδυνο για τη βιώσιμη ενεργειακή ανάπτυξη» όπως δήλωσε ο Fatih Birol^{iv}, Επικεφαλής Οικονομολόγος του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας (IEA): *Τα στοιχεία είναι καταλυτικά. Το κρυφό, αυστηρά οικονο-*

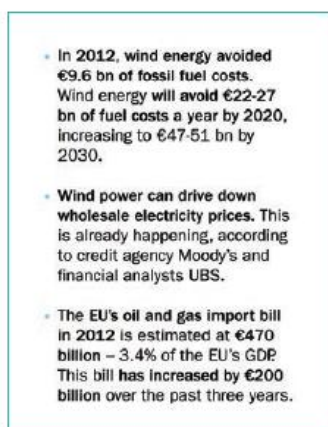
“ Η Ευρωπαϊκή Ένωση, αν και είναι η 2η οικονομία στον κόσμο, παράγει μόλις το 7% της παγκόσμιας ενέργειας, καλύπτει μόλις το 48% των ενεργειακών της αναγκών και το 52% της ενέργειας της εισάγεται και αυτό την κάνει ευάλωτη σε πολιτικές, στρατιωτικές και οικονομικές ανακατατάξεις.

μικό, κόστος των ορυκτών καυσίμων που εμείς οι πολίτες έχουμε καταβάλει μέσω της φορολογίας – αλλά όχι με τους λογαριασμούς ρεύματος- είναι τεράστιο. Είναι μύθος λοιπόν ότι το κόστος ενέργειας αυξάνεται εξαιτίας των κλιματικών πολιτικών. Ο μύθος αυτός συντηρείται από τη λανθασμένη σύγκριση του κόστους με το γενναία επιδοτημένο κόστος καυσίμων.

Η πραγματικότητα αποκαθίσταται αν στη σύγκριση ληφθούν υπόψη οι τεράστιες επιδοτήσεις στα ορυκτά καύσιμα και τότε αποδεικνύεται πόσο πολύ φθηνότερες για τους καταναλωτές είναι οι Α.Π.Ε. Αν στη σύγκριση αυτή ληφθεί επιπλέον υπόψη –εκτός από τις επιδοτήσεις- και το εξωτερικό κόστος των ορυκτών καυσίμων, είναι ακόμα πιο εντυπωσιακό το πόσο

Διάγραμμα 5

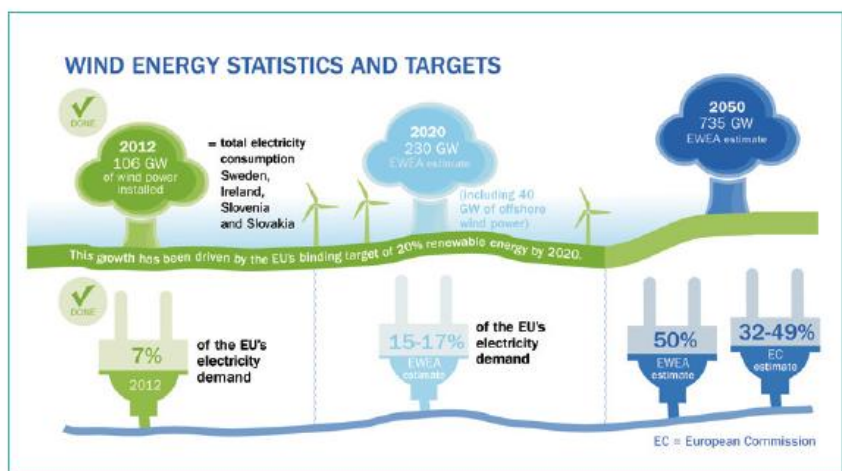
Διάγραμμα 6

Διάγραμμα 7

Διάγραμμα 8

Διάγραμμα 8

φθηνότερες είναι οι Α.Π.Ε. στην πραγματικότητα.

Κι όμως για άγνωστους λόγους που έχουν σχέση με τις μεταφυσικές ιδιότητες του μάρκετινγκ και της διαφήμισης, αυτό αγνοείται και όλοι, ακόμη και φίλιες προς τις ΑΠΕ δυνάμεις, ομολογούν – με θλίψη, είναι αλήθεια – «ναι, αλλά είναι ακριβές»!!

Και δεν είναι μόνο αυτά...

Όπως προκύπτει από το τελευταίο διάγραμμα 9, η ανάπτυξη αιοιικής ενέργειας και των άλλων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, συνοδεύεται και από σημαντική μείωση των αερίων του φαινομένου του θερμοκηπίου και κατά κύριο λόγο του διοξειδίου του άνθρακα. Δηλαδή μείωση της

αιτίας δημιουργίας των κλιματικών αλλαγών.

Οι κλιματικές αλλαγές είναι η υπ' αριθμόν μία απειλή της ανθρωπότητας. Κινδυνεύουμε με αφανισμό του πολιτισμού μας, όπως τον γνωρίζουμε. Οι κλιματικές αλλαγές είναι εδώ και όλο και συχνότερα και όλο και τραγικότερα απασχολούν τα δελτία ειδήσεων.

97% όλων των επιστημόνων που ασχολούνται με το θέμα πιστεύουν ότι οι κλιματικές αλλαγές είναι γεγονός και ότι οφείλονται σε ανθρωπογενείς δραστηριότητες, δηλαδή ξεκάθαρα δραστηριότητες που εκπέμπουν αέρια του θερμοκηπίου. Τι κάνει νιάου - νιάου στα κεραμίδια; Μια μαύρη γάτα που κυλίστηκε στο κάρβουνο, πίνει πετρέλαιο και αναπνέει φυσικό αέριο.

Κι όμως το 3% που δεν συμφωνεί με αυτήν την άποψη, καταφέρνει να επηρεάσει την λήψη αποφάσεων. Όπως τυχαίως συμφωνούν μαζί του μεγάλοι βιομηχανικοί κολοσσοί. Το κατά τα άλλα αντικειμενικό BBC είχε εκτεθεί δίνοντας δυσανάλογα περισσότερο βήμα στις απόψεις τους, μέχρι που ήρθαν οι φετινές καταστροφικές πλημμύρες που δεν έλεγαν να σταματήσουν και αναγκάστηκαν να κάνουν πίσω, Για λίγο, είμαι σίγουρος.

Το συγκλονιστικό είναι ακριβώς αυτό. Η χειραγώγηση της πληροφόρησης έχει αναχθεί σε τέτοια επίπεδα που πολλοί δεν την αντιλαμβάνομαστε. Μόλις σοκαριστούμε από ένα καταστροφικό επεισόδιο κλιματικών αλλαγών, έρχεται η επόμενη «συγκλονιστική» είδηση από το χώρο του θεάματος ή ποδόσφαιρου και σε λίγες ώρες ή μέρες οι κλιματικές αλλαγές περνούν σε 2η μοίρα.

Δυστυχώς για εμάς οι Κλιματικές Αλλαγές είναι εδώ και η κατάσταση θα επιδεινώνεται συνεχώς. Μάλιστα αν δεν δράσουμε και η άνοδος της μέσης θερμοκρασίας του πλανήτη ξεπεράσει τους 2° βαθμούς Κελσίου, οι εξελίξεις θα είναι μη αναστρέψιμες.

Ήδη μέχρι σήμερα οι καταστροφές από τις κλιματικές αλλαγές την περίοδο 2007-2012 υπολογίζονται από τα Ηνωμένα Έθνη σε 2,5 τρισεκατομμύρια. Προφανώς αυτό το νούμερο έχει αυξητικές τάσεις.

Επιπλέον οι άμεσες βλάβες στην υγεία από τη χρήση ορυκτών καυσίμων μόνο στις ΗΠΑ για το 2009 υπολογίζονται σε 850 δις δολάρια. Επομένως, παγκοσμίως πρέπει να αγγίζουν τα 2 τρισεκατομμύρια.

Αν κάναμε μια συνοπτική ανασκόπηση των στοιχείων που παρατέθηκαν στο παρόν άρθρο θα βλέπαμε ότι:

- Με οικονομικά κριτήρια της λεγόμενης «πραγματικής» οικονομίας, συμφέρει στην Ευρώπη να επενδύσει στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
- Με ενεργειακά κριτήρια και για λόγους ασφάλειας ενεργειακού εφοδιασμού, επιβάλλεται η Ευρώπη να επενδύσει στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
- Με άμεσα περιβαλλοντικά κριτήρια για λόγους προστασίας του περιβάλλοντος και της υγείας των πολιτών της, είναι υποχρεωμένη η Ευρώπη να επενδύσει στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
- Με κλιματικά κριτήρια, για λόγους προστασίας της ίδιας της ζωής, της βιοποικιλότητας, την διασφάλιση της συνέχισης της ανθρωπότητας, θα πρέπει να γίνει κορυφαία και πρωταρχική προτεραιότητα της Ευρώπης η ανάπτυξη, στο μέγιστο δυνατό βαθμό, των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.

Κι όμως συνεχίζουμε σαν να μην συμβαίνει τίποτε.

Όπως στην Πομπηία.

Το βραχυπρόθεσμο κέρδος είναι η σταθερή πρώτη προτεραιότητα των κυρίαρχων παικτών της ενεργειακής αγοράς και των μεγάλων οικονομιών του πλανήτη. Παρ' όλο που οι επιχειρήσεις τους θα δεινοπαθήσουν από τις κλιματικές

αλλαγές, διαλέγουν να πιστεύουν το 3%, των σκεπτικιστών της κλιματικής αλλαγής, που κυρίως οι ίδιοι κατευθύνουν – κάτι σαν αυτοεκπληρούμενη προφητεία – για να συνεχίσουν απτόητοι. Και μετά σου λένε επιχειρηματικοί εγκέφαλοι με όραμα, που βλέπουν μακριά στο μέλλον.

Εν μέρει μπορεί να έχουν κάποιο δίκιο.

Οι κλιματικές αλλαγές έχουν μια έντονη ταξική διάσταση. Αλλιώς πλήττεται το χαμόσπιτο του εργάτη και αλλιώς η έπαυλη του μεγιστάνα από τη οργή των κλιματικών αλλαγών.

As πούμε λοιπόν, πως αυτοί έχουν μια παραπάνω προστασία και πιστεύουν πως θα γλιτώσουν.

Εμείς οι υπόλοιποι, που δεν έχουμε τα ίδια συμφέροντα, γιατί δεν ξυπνάμε βλέποντας να έρχεται η καταστροφή της Πομπηίας;

Όλοι περιχαρακωμένοι στα μικροσυμφέροντα μας (το μικρό αναφέρεται στη χρονική διάρκεια τους ακριβώς λόγω επερχόμενων κλιματικών καταστροφών) προτιμούμε να αγνοούμε το κίνδυνο; Να επιβιώσουμε σήμερα και ας γίνει ότι θέλει αύριο;

Είναι απίστευτο, αλλά πρέπει να ομολογήσουμε την ήττα της επιστήμης, της λογικής, των αποδείξεων, των στοιχείων, των αδιάσειστων επιχειρημάτων από αυτό που αποκαλείται οικονομία του χρηματιστηρίου και των αγορών. Από αυτό που έχει θεοποιήσει το προσωρινό, που αγοράζει σήμερα για να πουλήσει αύριο, από αυτό που δανείζεται από το μέλλον για να ξοδέψει σήμερα.

Και ίσως να μπορείς να δανειστείς χρήματα από τα έσοδα του μέλλοντος σου και ίσως να μπορείς να τα καταναλώσεις σήμερα υποθηκεύοντας το.

Μπορείς να αγνοήσεις την επιστήμη, αλλά τα φαινόμενα συνεχίζονται ανεξάρτητα από εσένα και θα τα βρεις μπροστά σου και τότε οι δείκτες του χρηματιστηρίου δεν θα έχουν καμία απολύτως σημασία.

Δυστυχώς τίποτε δεν θα έχει σημασία.

Η λύση ήταν είναι και θα είναι όλο και πιο πιεστικά μία και μοναδική: η επίτευξη το ταχύτερο δυνατόν μιας οικονομίας μηδενικού άνθρακα με ανάπτυξη Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας. ■

Πηγή διαγραμμάτων EWEA (www.ewea.gr)

ⁱ <http://www.energypress.gr/news/ELETAEN:-H-Ellada-nazhthsei-desmeytiko-stoho-anw-toy-30-gia-tis-APE>

ⁱⁱ <http://www.energypress.gr/news/IEA:-Den-eythynontai-oiprasines-politikes-gia-to-energeiako-kostos-sthn-Eyrwph>

ⁱⁱⁱ <http://www.energypress.gr/news/IEA:-Den-eythynontai-oiprasines-politikes-gia-to-energeiako-kostos-sthn-Eyrwph>

^{iv} <http://www.energypress.gr/news/F.-Mpiroli-IEA:-Oiepidothseis-sta-orykta-kaysima-einai-omegalyteros-kindynos-gia-th-biwsimh-anaptyxh>